Begroting 2027-2030

5 november 2026

Het is inmiddels november 2026; het jaar 2027 komt dus langzaam dichterbij. 2026 was wederom een jaar waarin veel gebeurde. De gemeenteraadsverkiezingen zijn weer ruim een half jaar geleden. Daarnaast hebben we over ongeveer een maand de beëdiging van een nieuwe burgemeester.

Financiën

Je ontkomt er niet aan. Financiën zijn een belangrijk onderdeel van de gemeente. Maar onze financiën staan onder druk. We voldoen aan de financiële regels, want 2027 en 2030 zijn structureel positief: €147.000 en ruim €1 miljoen.

Toch zien we een begroting die ons zorgen geeft, want 2027, 2028 en 2029 geven in totaliteit een negatief beeld. In totaal is dat ongeveer €4 miljoen tekort in drie jaar tijd. Gelukkig is er in 2030 een overschot van €58.000, en dat op een begroting van vele miljoenen. Dit kan tegen die tijd nog wijzigen, want we weten dat er nog verschillende circulaires gaan komen voordat het 2030 is.

Natuurlijk zullen mensen in deze zaal aangeven dat het om structureel en incidenteel geld gaat en dat je alleen naar structurele tekorten moet kijken.
Ik begrijp die theorie, maar in de praktijk krijg ik dit toch lastig gerijmd. Als je zo zou redeneren bij je eigen huishouden, dan zouden veel mensen een uitdaging hebben. Als je iedere maand meer geld uitgeeft dan er binnenkomt, dan heb je een probleem. Dan kun je wel de schuld geven aan structurele lasten, zoals de hypotheek, en aan incidentele lasten, zoals een kapotte wasmachine. Maar als je dan nog op vliegvakantie wilt, dan wordt het natuurlijk uitdagend. Ons advies is om dan nog eens kritisch te kijken of die vliegvakantie nu wel zo verstandig is. Precies zo kijken we ook naar deze begroting. Wij vinden dat een overheid kritisch moet kijken naar haar uitgaven. Er wordt al meer dan genoeg belasting betaald en daarom mag je gerust kritisch naar de uitgaven kijken.

Het college geeft zelf aan dat het voor 2028 alle beleidsterreinen gaat onderzoeken, zodat wij als raad keuzes kunnen maken. Dat lijkt ons bijzonder verstandig. We nemen aan dat hierin alles wordt meegenomen. Daarmee bedoelen we ook procedures die simpeler kunnen, of dat we het werk wellicht zo kunnen verdelen dat het met minder mensen uitgevoerd kan worden.

Over de rente hebben we een vraag. De begroting laat zien dat onze rentelasten enorm gaan stijgen, terwijl we ook zien dat we een vrij hoge algemene reserve hebben. Is het mogelijk om hier iets mee te doen?

Bij de OZB-inkomsten wordt geen rekening gehouden met areaaluitbreiding. Waarom wordt er geen rekening gehouden met die uitbreiding? Het lijkt er namelijk op dat er meer OZB wordt geïnd dan van tevoren berekend. Hierdoor bestaat de kans dat huiseigenaren te veel betalen.
De toeristenbelasting is geraamd op €135.700 extra, oplopend naar €149.600. Dat is mooi. We ontvangen al meer dan een miljoen per jaar. Kunnen we die opbrengsten niet koppelen aan uitgaven in de fysieke leefomgeving? Denk aan de aanleg en het onderhoud van fietspaden en voetpaden, maar ook aan bankjes en overkappingen. En wellicht ook aan subsidies, bijvoorbeeld voor Visit.

Woningbouw

Woningbouw is een zeer belangrijk thema. De cijfers liegen er niet om. Een rijtjeswoning in onze gemeente kost vanaf €335.000. Dat betekent nu ongeveer €1.500 à €1.600 per maand aan hypotheek.

Om woningen betaalbaar te maken en te houden voor starters is er een goed alternatief. Een starterswoning kan via CPO met korting gebouwd worden. Een korting van 20% lijkt realistisch. Daarnaast is er een vereniging die dit wil bouwen, en is er een woningcorporatie die er via Koopgarant voor wil zorgen dat de woningen betaalbaar blijven.

In onze gemeente worden er tot 2040 3.000 woningen gebouwd. Wij hebben hierover een suggestie en zijn benieuwd naar de reactie van de andere politieke partijen en het college.

Enige tijd geleden heeft de gemeenteraad per dorp vastgesteld hoeveel woningen daar ongeveer gebouwd moeten worden. Voor Bergeijk 't Hof en 't Loo zijn dit bijna 2.000 woningen. Voor de Weebosch zijn dat er 88. Wij krijgen regelmatig berichten van betrokken inwoners uit de Weebosch dat ze net wat meer woningen nodig hebben.

Onze suggestie is om hier opnieuw naar te kijken. Tot nu toe werd het aantal woningen altijd procentueel verdeeld, zodat de onderlinge verhouding bij de groei gelijk bleef. Maar in absolute aantallen groeit Bergeijk enorm en blijft de Weebosch achter.

Wij stellen bijvoorbeeld voor om 50 tot 100 woningen minder in Bergeijk te bouwen en die op de Weebosch te realiseren. Hierdoor zijn er op termijn meer mogelijkheden voor de basisschool en de verenigingen daar.
Ter illustratie: als je 100 nieuwbouwwoningen van Bergeijk naar de Weebosch zou overhevelen, dan daalt het aantal nieuw te bouwen woningen in Bergeijk met 5%, maar stijgt het op de Weebosch met 113%.

Bij de Beethovendeal (BB42) heeft de gemeente voor 62 woningen in vijf projecten een aanvraag ingediend, waaronder de Papendrechtstraat, Kapelledries en Westerhoven Noord. Wij dragen daarin 25% van de cofinanciering bij. Het college schrijft zelf dat netcongestie een directe belemmering is voor woningbouw. Elektra dus. Onze vragen: hebben deze woningen een aansluiting op het net? Zo niet, wanneer komt die er? En hoe kansrijk is het dat de huizen die in de begroting staan er ook echt komen? En geldt er een uitvoeringstermijn om de subsidie te krijgen?

Kunst & cultuur

Er wordt voorgesteld om het beleidskader Kunst & Cultuur te evalueren. De nota is pas een paar jaar oud. Er wordt €20.000 voor geraamd om een extern onderzoek te laten uitvoeren. Waarom wordt dit nu voorgesteld? Wat zijn de knelpunten? In feite is er pas één echt groot kunstwerk bijgekomen, van net geen €30.000. Het onderzoek naar een mogelijke nieuwe vorm is bijna net zo duur als een kunstwerk. Daarnaast hebben we een financiële uitdaging in de begroting.

Sociaal domein

In het sociaal domein heeft de raad ingestemd met het lokale scenario voor betere toegang tot ondersteuning. Het is goed dat dit nu wordt vertaald naar drie concrete projecten, zodat de visie geen papieren exercitie blijft.

Daarnaast zien wij kansen voor een samenvoeging van KempenPlus en de GRSK. Beide organisaties voeren namelijk taken uit in het sociaal domein en komen soms in elkaars

vaarwater. Ook hebben ze allebei een eigen organisatiestructuur, met eigen management, eigen ondersteuning en dus ook eigen overheadkosten. Wij denken dat het goed is om scenario's voor de toekomst uit te werken. Inmiddels ligt er een raadsbrede motie en dat is mooi.

We lezen dat er een witgoedregeling gaat komen. We weten dat dit belangrijk is voor een van de politieke partijen, en daar hebben wij begrip voor.
Toch hebben we hier een aantal vragen over. Wat lost deze witgoedregeling op ten opzichte van de huidige situatie? En waarom wordt dit nu al voorgesteld, terwijl er pas in 2028 geld nodig is?
Wat ons betreft is het beter om dit pas volgend jaar in de begroting op te nemen. Dan is bekend hoe de regeling er precies uitziet én wat de exacte financiële impact is.

Een andere optie is om het hierover te hebben in april, bij de grotere afweging.
Daarnaast wordt er gekeken naar de 130%-regeling. In De Kempen wordt al geruime tijd de 120%-regeling gehanteerd. Wij voorzien hier uitdagingen in de uitvoering. Ook vragen we ons af wat de effecten zijn van een overstap van 120% naar 130%.

Personeel

Het formatievoorstel (BB60) vraagt €420.000, aflopend naar €104.000, voor 2,54 fte. Daar komt voor 2027 een aanvullend inhuurbudget van 5,25 fte bij. Onze vraag is: waarom nu? We gaan tekorten krijgen. In april 2027 voeren we de discussie over de financiën en de minder goede jaren.
En laten we naar de cijfers kijken. In september 2024 kwamen er al 12 fte bij. Dat is pas twee jaar geleden. In 2018, nog geen tien jaar geleden, was onze formatie 5,2 fte per 1.000 inwoners. Nu zitten we op 6,6. Dat is ruim een kwart erbij. En dan nu weer fte erbij. Ons is onvoldoende duidelijk waarom. In de beantwoording wordt aangegeven dat het coalitieakkoord een forse ambitie uitspreekt en dat er landelijke ontwikkelingen zijn. Maar het is ons onvoldoende duidelijk dat dit de stijging van het aantal fte rechtvaardigt.

Natuurlijk heeft een coalitie ambitie, maar dat had de vorige coalitie ook. Waarom zouden er nu dan extra fte bij moeten komen? Meer fte betekent niet automatisch dat er beter, efficiënter of effectiever gewerkt wordt.

Is het mogelijk om het intern anders te organiseren? Om bepaalde taken niet meer of anders uit te voeren? Wij vinden dat je eerst goed intern moet kijken en processen moet aanpassen, in plaats van direct meer fte aan te nemen. Op dit moment is ons onvoldoende duidelijk dat aan al die knoppen is gedraaid en dat er écht geen mogelijkheden meer zijn. We horen graag een duidelijke uitleg waarom we nu wederom meer fte nodig zouden hebben. In april 2027 voeren we het overleg waarin we financiële keuzes gaan maken. Als er nu geen strikt noodzakelijke reden is, vinden wij het verstandiger om dit nu niet te doen.

Verenigingen en sport

Voor het Integraal Huisvestingsplan Sport (NB07) is €50.000 gevraagd. Uit navraag is gebleken dat het gaat om alle gemeentelijke accommodaties waar een sportvereniging gehuisvest is. Wellicht is het beter om het om te dopen tot Huisvestingsplan Verenigingen. We weten niet wat de toekomst brengt en daarom moet je het niet verengen tot sportverenigingen. Er zijn namelijk ook andere typen verenigingen.

In de begroting lezen we nu dat er €170.000 gevraagd wordt voor het Johan Cruyff Court. Het is een inclusieve, multifunctionele en toekomstbestendige speel- en beweegplek, zo lezen we. Daarnaast zou het jarenlang bijdragen aan gezondheid, preventie, inclusie,

jeugdontwikkeling en leefbaarheid. Ook zou het de brede welvaart naar een hoger niveau tillen. Het zou geen standaard sportveld worden, maar een moderne urban beweegplek. Het zou aansluiten bij 3x3-basketbal, calisthenics en speelse beweegobjecten, en een creatieve koppeling krijgen met de fietscultuur.

Het spijt ons, voorzitter, maar wij hebben totaal geen idee wat dit nu moet worden. Wordt het een basketbalveld, met in het midden rekken voor calisthenics, zodat je speels aan het basketballen bent? Of wordt het een veld met speelse beweegobjecten waar je kunt basketballen en speels kunt fietsen?
U raadt het al: we zijn minder enthousiast over dit idee. In de PPN werd nog aangegeven dat men maximaal €150.000 nodig zou hebben en dat er 75% tot 85% extern gefinancierd zou worden.
Wij lezen nu in de begroting dat er €170.000 nodig is en dat er maar €50.000 aan subsidies wordt binnengehaald. Het project is dus ruim 10% duurder geworden en er komt ook nog veel minder subsidie binnen.

We weten niet waar dit park zou moeten komen. Wij nemen aan dat het niet in Bergeijk 't Hof is, want daar zijn al enorm veel min of meer vergelijkbare voorzieningen.
Daarnaast vragen wij ons, gelet op de tekorten, af of we dit plan nu wel moeten uitvoeren. En zijn er niet eenvoudigere projecten mogelijk die op meer plekken in onze gemeente kunnen?

Mobiliteit en parkeren

Goede infrastructuur is van belang. Onderdeel hiervan is ook openbaar vervoer, zeker voor jongeren, ouderen en inwoners zonder auto. Onze regio gaat hard groeien, terwijl de snelwegen nu al vol files staan. Het is goed dat er een OV-wensbeeld wordt gemaakt. Wij gunnen de regio hierin veel ambitie. Iedereen weet immers dat er nog veel water door de Maas stroomt voordat iets echt gerealiseerd is. Wees dus echt ambitieus. We zijn een metropool; daar horen ook de infrastructuur en het OV van een metropool bij. En laat het duidelijk zijn: een bus van Luyksgestel naar Eindhoven die er een uur over doet, vinden wij niet meer van deze tijd. Het OV moet een fatsoenlijk alternatief zijn, en wel vóórdat we als regio helemaal vastlopen.

Bij grote nieuwbouwontwikkelingen die goed zijn ontsloten met OV en hoogwaardige fietsstructuren hanteert men een lagere parkeernorm. In theorie is dit prachtig. Maar we zijn erg nieuwsgierig naar de feitelijke uitwerking. Wij denken dat het goed is om vooraf vast te stellen wanneer er sprake is van een goede OV-ontsluiting. Want wat is een grote ontwikkeling: vanaf hoeveel woningen is dat het geval? En wanneer is iets goed ontsloten met het OV? Daarnaast ben je voor de uitwerking afhankelijk van de concessie van de provincie.

Wat we hiermee bedoelen is: in theorie kan dit werken. Maar hoe borgen we dat het ook in de praktijk zo uitpakt?

We willen voorkomen dat we uitgaan van een goed OV en dat dit in de praktijk tegenvalt. Dan hebben onze inwoners daar last van, en voordat we dat met extra parkeerplaatsen hebben opgelost, zijn we vele jaren verder. Het verleden laat immers zien dat er niet direct actie komt als men parkeeroverlast ervaart.

Natuurlijk gaat het OV verder dan alleen bussen. Het gaat ook om deelmobiliteit en mobiliteitshubs. Laat voorop staan dat je dit vooral moet proberen, maar wij hebben er toch een hard hoofd in.

Al vele jaren wordt dit geprobeerd, vooral in de grote steden. Het lukt bedrijven niet om dit rond te krijgen. En wij redeneren dan: als het in de grote stad al niet lukt, waarom zou het dan wel in onze gemeente lukken?

Een groot nadeel van deelmobiliteit is dat je niet weet of je met hetzelfde vervoermiddel terug kunt. Er moet zoveel deelmobiliteit zijn dat ik zeker weet dat ik terug kan. Anders is het een risico en los je het op een andere manier op.
De kabelgoot: een thema waarvoor wij regelmatig aandacht blijven vragen. Wij begrijpen oprecht niet waarom we dit niet gewoon invoeren. Onlangs hebben we het in de praktijk gezien in Driebergen en Tilburg. Dat werkt gewoon perfect. Het kan inwoners helpen die zonnepanelen en een elektrische auto hebben, maar geen eigen oprit. Vooral nu de saldering stopt, kan dit echt erg interessant zijn. Daarnaast gaan we vaker nóg meer woningen per m^2 bouwen, waardoor deze vraag steeds belangrijker wordt.
De fietstunnel onder de N397 (BB27) vinden wij in de basis een goed idee. Een tunnel kan immers het fietsen stimuleren, en opstoppingen maken een route minder aantrekkelijk. Toch kost die tunnel de gemeente Bergeijk uiteindelijk €859.000. Is er onderzoek gedaan naar het nut en de noodzaak? Zijn er schattingen van hoeveel er gebruik van gemaakt gaat worden? En wordt er nog steeds rekening gehouden met een goede aansluiting op de Boshovensestraat?
Daarnaast vragen wij ons af hoe het gaat met de Eikestraat. De fietsstraat in Walik is netjes, maar tussen de tunnel en Walik is het nog steeds erg donker en mag men er 60 km/u rijden. Het krediet voor het verkeersplateau (NB03) is €80.000. De maatregelen zijn al uitgevoerd. Waarom staat het dan nog in deze begroting?

Er worden parkeerplaatsen gerealiseerd bij het Aquinohuis (NB04). Als er overlast ervaren wordt, dan is dit prima. Maar waarom wordt dit nu gedaan? In het verleden zat daar een kringloopwinkel en was er ook parkeeroverlast. Maar nu die weg is en er naar verluidt een bakkerij in komt, worden er wél parkeerplaatsen bij gemaakt. Waarom? Volgt dit uit de CROW-normen? Of wat is anders de aanleiding om het nu wél te doen? En wie gaat die extra parkeerplaatsen betalen? Bij aanpassingen op 't Hof moeten ondernemers daar ook aan meebetalen.

Werkgelegenheid

Met Waterlaat fase 8 voorzien we in de behoefte aan bedrijfskavels voor het MKB. We hebben begrepen dat deze alweer vol zal zijn als dit verkocht gaat worden, vanwege de enorme vraag. Wanneer gaat er een onderzoek plaatsvinden naar nieuwe bedrijfskavels in onze gemeente? Let op: dit hoeft niet per se Waterlaat 9 of 10 te worden. Wellicht is er behoefte aan kavels in of rondom Westerhoven/Riethoven. We zijn blij te lezen dat de gesprekken over KBP 2 weer zijn opgestart. Wat ons betreft mag dit doortastend opgepakt worden.

Amendement

Voorzitter, wij hebben begrip voor de begroting. Toch lijkt het ons verstandig om een aantal zaken anders te doen. Uit navraag bij de griffier blijkt dat hiervoor een amendement noodzakelijk is.
Wat ons betreft halen we twee zaken uit de begroting. Dat zijn het formatievoorstel (BB60) en het Cruyff Court (NB05).
De reden is vrij overzichtelijk. We staan er financieel minder goed voor en het lijkt ons verstandiger om dit in april 2027 bij de totale afweging opnieuw te bekijken. Dan hebben we beter zicht op de effecten en kan ook beter worden uitgelegd waarom het noodzakelijk is.

Tot slot

Het blijft mooi wonen, werken en recreëren in Bergeijk. Als VVD willen wij blijven investeren in een gemeente waar mensen kansen krijgen en mee kunnen doen. Maar met de mindere financiële jaren moeten er toch echt keuzes gemaakt worden. Samen bouwen we aan een nog beter Bergeijk.

Namens VVD Bergeijk,
Twan Jansen